

مقاصد الشريعة الإسلامية

Al Khutbah 48

So Bandingan ko Manga Antap o Shariah Islamiyyah

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِ اللَّهُ
 فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
 وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهِدْيِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ... وَبَعْدُ:

فِيآبَادِ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ (الأنبياء ١٠٧)

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa salallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Wa mā arsalnāka illā rahmatan lil ālamīn. (Al Anbiya' 107)

Manga oripn o Allāh, so oriyān o bantog tano ko Allāh a Mahasuti a Maporo, ago so kiasalawati tano ko Nabi tano a Muhammad, ago so manga pamiliya niyan ago so manga bolayoka iyan, na inipangni tano pn sa kapakaslang so kadandan o manga Muslim a oyagoyag ago so miyangawawafat na omiyog so Allāh [s.w.t], na phamagosayin tano anka-i a bandingan a pd ko manga bandingan ko agama a skaniyan so manga Antap o Sharia Islamiyyah ko kababaloy niyan a kitab o Allāh [s.w.t], a kaposan.

Langowan a kitab a pd ko manga kitab na adn a manga bantak iyan a lankap a so biyantakon o mimbaal ko kitab so kamataani ron ko kinibtadn iyanon.

Na aya antap a onayan ko manga kitaban a Islam na so kamataani ko manga kamapiyaan o Manga oripn o Allāh [s.w.t] sii sa Doniya ago sa Maori ya alongan sa nggolalan sa kakowa o kamapiyaan iran ago so karn o kamarataan sii kiran, ago so kalompiyo o kaphagingd ko langowan a marata ka an mitindg o manga taw so galbk o Kilafah ko liyawaw o lopa.

Sa aya makatotoro roo na so kapangilay odi na kapamatiya ka so taw a phanondogn iyan so manga titayan a kitab sii ko kitab o Allāh [s.w.t], ago so Sunnah o Rasūlullāh [s.a.w] na khaton iyan skaniyan a langon dn mi a-antap sii sankai a bantak a maporo, sa daa pd sa galbk a inisogo o kitab inonta bo a matatago on so gona a mala, ago daa galbk a inisapar iyan inonta bo a kadadalman sa marata ago kabinasa.

Makapnggonana-o roo so manga sabap a madakl sii ko Qur'an ago so Sunnah.

Sii ko sabap a kiyasogo-a ko Rasūlullāh [s.a.w] na pitharo o Allāh [s.w.t] a:

Go da ami ska sogoa inonta bo a pangalimo ko manga kaadn (Al Anbiya' 107).

Sii ko kinisogoon ko sambayang na pitharo iyan a:

Mataan a so sambayang na phakasapar ko piyakasingay ago so marata. (Al Ankabut 45)

Sii ko kapagabdas so katharo iyan a:

Di khabayaan o Allah o ba kano niyan adni sa margn, ogaid na khabayaan iyan so kasotiya niyan rkano ago tharotopn iyan so limo iyan sii rkano (Al Ma'idah 6).

Go pitharo iyan ko btad o Zakat a:

Kowa ka ko pd ko manga tamok iran a Sadaqah (Zakat) a phakasoti kiran ago phakalompiyo kiran (At Tawbah 103).

Sii ko Kaphowasa na pitharo iyan a:

Inipaliyogat rkano so powasa sa datar o kinipaliyogat iyan ko siran oto a miya-onaan iyo kaan kano makapananggila (Al Baqarah 183).

Sii ko Hajji na pitharo iyan a:

Ka an siran makamasa sa manga gona iran ago katadman iran so ingaran o Allah sii ko manga gawii a katotokawan sii ko nganin a inirizki niyan kiran a pd sa manga binatang (Al Hajj 28).

Sii ko btad o Kitas na Pitharo iyan a:

Go adn a rk iyo sii ko kitas a kawyagoyag hay manga lalantas i pamikiran ka an kano makadaag (Al Baqarah 179).

Go Pitharo iyan ko kiya harama ko pakabrg a;

Mataan a khabayaan o Shaytan a kitanaan iyan ko lt-lt iyo ko kapriridoay ago so kakhakararangita sii ko pakabrg ago so kandarmt ago pagrnn kano niyan ko katadmi ko Allah ago so sambayang na ino itharg iyo (Al Ma'idah 91).

Go sii ko kinisogoon ko kapakithidawa na katharo o Allāh [s.w.t] a:

Oda so kinirnn o Allah ko manga taw ko sabaad kiran ko sabaad na disomala a adn a manga bibinasa a manga barombarong a pzimbaan ago manga giizambayangan ago so manga Masjid a phagalowinon so Ingaran o Allah sa madakl (al Hajj 7).

Ago so salakaw san a manga sabap.

Ogaid na so manga galbk ko dow a sostonan iyan na kna o ba isaisai pangkatan, ogaid na pd on so khaadn iyan so btad a di phakathitho so kaoyagoyag inonta bo o misabapon sa odi maadn na khasagala so kaoyagoyag. Na adn pman a pdon a mababa a di giyoto sa o mada na di khabinasa so kaoyagoyag ogaid na khabaloy a margn ago mapitl. Na adn pman a mababa roo a so kada iyan na daa khaadn a kabinasa odi na margn ogaid na so ka-aadn iyan na maphakatanos iyan so kaoyagoyag ago maphakataid iyan.

Phoon sii na biyagi o manga Ulama so manga bantak o kitab sa tlo bagi: So patoray a di mipndarayinon (*Dharuriyyah*), so mapangingindaw (*Hajjiyyah*), so paratobowan a iphakataid (*Tahsiniyyah*).

So Ad-Dharuriyyah (so di mipndarayinon) na skaniyan so manga btad a so di mipndiridiri ko kapakatindg o kaoyagoyag o manga taw, sa o mabinasa langon odi na so sabagi on na khabinasa so atoran o kaoyagoyag iran sa mlankapon so kasagala. Sabap roo na siniyap skaniyan sii ko langowan

a agama a pd ko manga agama a miyangaona, ka kagiya misasankoton so atoran o doniya ago di khatatap so sosen o kamamanosiyai a mathitho i btad odi ron misabap a skaniyan na lima btad:

1. *Ad-Din* (So Agama)
2. *An-Nafs* (So Ginawa)
3. *Al-Aq'l* (So Akal)
4. *An-Nasl* (So Moriyataw)
5. *Al-Mal* (So Tamok),

Iniyomanon a pd kiran (So Maratabat) *Al-Irdh*.

Sa sii sankai a manga btad na phakatindg so btad o agama ago so doniya, na sii ko kasiyapawon na phakahtitho so kaoyagoyag ago khaator so kaphagingd.

Sa so kasiyap ankai a manga btad na khaadn sa nggolalan ko kibtadn ko manga kitaban a phakaadn on sa paganay. Oriyan iyan na so kitaban a phakasiyapon ko katatatap iyan ago so kasiyap iyan ka an di khada ko oriyan o kapakamo-ayan iyan odi na aya mada na so onga niyan a mababantakon. Skaniyan oto na so kasiyapawon ko katampar o ka-aadn iyan ago so kada iyan.

Sa so kaadna ko agama (Din) na inwajib so kaparatiyayaa ko Allāh [s.w.t] ago so manga Sogo' iyan so manga Malaikat iyan, so manga Kitab iyan, so Alongan a Maori ago so kilapiatn ko Shahadah, ago so manga pakaasal o manga simba a pd sa Sambayang, Powasa, Zakat, Hadji a go so salakaw ron.

Na so Kasiyapawon: na inwajib so Jihad sa lalan ko Allāh [s.w.t], ago so kasikaa ko manga taw a lominiyo ko Agama ago so manga Murtago ago so manga taw a phagrnn iran so kisampayin ko panolon o Islam, ago so manga taw a giimanolon ko bid'ah (Pimbago ko Agama) ago so manga taw a siyanka iran so kabgay sa Zakat, ago so kasapari ko taw a pphangokom a di matao a khahalal iyan so Haram ago khaharam iyan so Halal, ago so makadadatar roo.

Na so kaadna ko Ginawa (Nafs) ago so Moriataw (Nasl) na inisogo so kapangaroma ka an maadn so kambabawata sa hiyaram so Kazina ago so Liwat (kakharomai o magizan sa sosen a palaya mama).

Na so kasiyapa sankoto a dowat: Na inwajib o kitab so kaparoliya ko di kipndarayinon ko pd sa pangn'kn ago panginginomn ago nditarn. Ago inwajib iyan so kitas ko taw a miyamoto sa pithibaba iyan. Ago so diyat ago so kiparat ko taw a miyakapatay sa karibat a da thibabaa, ago so kasikaa ko mizina.

Na so kasiyap o Akal: Na piyakay so langowan a phakaoman ko bagr iyan ago so kalompiyo niyan na hiyaram so langowan a phakabinasawon odi na khakowaan iyan sa bagr a pd ko manga panginginomn a pakabrg ago so manga phakayibg (Mukhaddirat / Narcotics) sa inibtad iyan so manga kasiksaan ankanan a galbk a phakarasng ko manga taw.

Na so kaadna ko tamok: Na inwajib iyan so kanggalbk, sa inisapar iyan so kambokbokl sa piyakay niyan so manga pakaasal o kandodolona ka datar o kaphasa, kapagapin, ago so salakaw ron.

Na so kasiyapa on: Na inisapar iyan so kapamabay ko tamok sa nggolalan so kapamankhawa on ago so ka gasabawon ago so kapriba, ago so kakana ko tamok sa nggolalan sa batal a pd sa kapanndan. Sa inwajib iyan so kapotoli sa lima ko taw a mamankhaw, ago so kataazira ko taw a nggagasab sa tamok, ago inwajib iyan so kapakaako (Dhaman).

Na so kasiyapa ko maratabat: Na hiyaram iyan so katokas a kabokhag ago so kapakalankapa ko piyakasingay ko manga taw, sa inwajib iyan a lphadan so panonokas.

Na go kagiya an mabaloy anka-i a *Dharuriyyat* a khatoman iyan so antapon na miyakaoma so Shari'ah a pd iyan so manga kokoman iyan a pakaasal sa miniyoma niyan pn so manga kokoman iyan a phanarotop, sa opama ka mada na di niyan khabinasa so kokoman iyan a pakaasal.

Sa inisogo a pd o Sambayang so Kapagbang ago so Kakamat ago so katonayawon sa Jama'ah ka an mabaloy a tarotop ago samporna.

Sa sii ko kapangaroma na inisogo so kapakandatar sa pangkatan o mama ago so babay (Kafa'ah) ago so kapiya a kapamili ka an kamataani so kaphagayon ago so kapndayo ago so karmk a giyoto i bantak ko kapangaroma. Ago an maadn so moriyataw a mapiya. "*Pili anka so baraagama ka mbayank so mbalaa lima nka (ilat ko kapakadaya)*" "*Go pananggila-i niyo so Kadra'ud diman*" giyanan so babay a marata i smpo, a panonompangan o katharo a: "Ba dn mapoti mado, na matimnag masnggi".

Gowani a haramn iyan so kazina ka pantag sa kapalihara o moriataw na inoln iyan so manga lalan a khiokit on, sa hiaram iyan so manga okit iyan a pd sa kapanntng ago kapangapt ago so kisibain ko haros a babay, na so kabaloy o kitas a khisampay ko kasiyap o manga ginawa sa bontal a tarotop na inwajib so kaadn on o kapakaplagid.

Na gowani a haramn so pakabrg sa pantag sa kasiyap o pamikiran na hiyaram iyan pn so maito on sa inwajib iyan so siksa ko kaynomawon a giyoto na di niyan maphakada so pamikiran, ogaid na kagiya so maito na phakatawag ko kalaanon na iniyoln oto sankoto a lalan iyan.

Na gowani a wajibn iyan so kaakowa ko tamok o salakaw a miyabinasa na inipatoray niyan so kapakandatar iyan sa tarotop, na amay ka di khaparo na sii makaphlagid ko arga iyan sa khabayadan o miyakaolawla.

Manga oripn o Allāh:

So Al Hadjjiyyat (so mapangingindaw): Skaniyan so manga btad a so maphakalbod iyan ko manga taw so kaoyagoyag iran a khaankat iyan so margn sii kiran, sa o mabinasa langon odi na so sabagi on na khitaloga siran ko margn sa khitmo kiran so mapitl ogaid na di khabinasa so kaoyagoyag iran sa ba datar o kada o Dharuriyyat, a skaniayn oto ko katimbl iyan na phagndod ko kapakalbod o giikandodolona o manga taw, ago so kaplbolbod ko manga kokoman a maphakakhap iyan so manga rrgn ago khaankat iyan so mapitl, ago so kapakaya ko btad a di mipndarayinon o manosiya.

Na so taw a pphanondog ko manga kokoman o *Shari'ah* na khatoon iyan ankanan a sosen sii ko manga simba (Ibadat) ago sii ko giikandodolona (Mu'amalat) ago sii ko manga parangay a adat (Adat) ago sii ko manga siksa (Uqubat).

Sa so philbolbod ko manga simba na madakl, ka datar o kiyapakay o kathayammum ko masa a di kakhagaga-a ko kawsara ko Ig, ago so kiyabaloya ko lopa a Masjid, ago so kiyapakay o kaboka ko Ramadhan ko taw a giimlayalayag ago so pkhasakit, go so kakasara ko sambayang a pat rakaat sa balowin a dow a rakaat, ago so kakhapakay a kazambayang o taw a moontod amay ka di khaparo a tomitindg, odi na so kapanginsarat ko olo amay ka di phakagaga romoko ago so kasujud.

Sii ko kandodolona: Na piyakay so kapagankat ago so Arayah ago so Musaqah (kapagogop ko kaplopa) ago so muzara'ah (kapagogop ko kambasok) a giyoto na palaya makasosopak ko manga onayan, ago piyakay so kamblag (Talaq) ko masa a daa phalagoyan non.

Sii ko manga adat: na piyakay so kathogs ago so miyatay a sda ko ragat, ago so kasawiti ko manga pipiya a pd sa rizki a pangn'nkn ago panginginomn ago nditarn.

Sii ko manga siksa: Inibgay ko wali o miyabono so kabnar ko karila ko kakitas sa phakabgay so miyakapatay sa diyat odi na mirila on, go so diyat ko kiyapakapatay sa da thibabaa na sii minipatoray ko manga dadazg o miyakapatay.

Sa sii sankai a *Hajjiyyat* so phanarotop a so di khamataan so mapipikir ron sa tarotop inonta bo o misabapon. Pd roo a so kiyapakaya ko kakasara ko pat rakaat a sambayang na piyakay pn so katimoa ko dow a sambayang kaan matarotop so kiyaplbolbod (Rukhsah) a pakaasal. Sa gowani a pakayin so kapakipangaromaan ko da pn kabaligi na inisaraton so kapakathinki iran ago so Mahar ka an matarotop so bantakon a mapiya. Na gowani a pakayin kiran so kandagang ago so kapamagpda ko kandagang (Sharikah) na inisapar kiran so kapangakal ago so kandonsiyan.

Manga oripn o Allāh, so At Tahsinat (so manga ikataid ago parahiyasan): Skaniyan so manga btad a maphakataid iyan so kaoyagoyag ago khatarotop iyan, a o mada na di niyan khabinasa so atoran o kaoyagoyag sa datar o kada o Dharuriyyat, go di kiran khisogat so margn sa datar o kada o Hajjiyyat, ogaid na khabaloy so kaoyagoyag iran a di mapiya a zankaan o waraan a mapiya ago so pamikiran a bilangataw.

A giyanan na phagndod ko manga pipiya a parangay ago so manga adat a kasakaw, a pkhailay tano sii ko oman i sosen a pd ko manga sosen o kitab.

Sii ko manga simba: Inisogo o Allāh [s.w.t], so kapagabdas ago so kasapngi ko manga awrat, ago inisogo iyan so kathatanosan ko masa a kapzambayang “*kowaa niyo so parahiasan iyo ko omani i sambayang*” sa datar oto a inisogo iyan so kapakarani ron sa nggolalan ko manga pangoman a simba (nawwafil) a so manga Sunnat ko sambayang sii ko Powasa go so manga Sadaqah.

Sii ko kandodolona: Inisapar iyan so kaphasaa ko manga Najis, go inisapar iyan so kasaliphawi ko pagari amay ka pangakapan iyan so isa a babay, go so kasaliphaw ko kapamasa sa nganin, go so kapangakal ko kaphasa, go inisogo iyan ko manga karoma so katangana iran ko karoma a babay sa nggolalan sa mapiya ago so kaboka-i kiran sa nggolalan sa mapiya.

Sii ko manga adat: Na inisapar so kathabowakar ago so kazobra o kapagikot, “*di nka mbaloya so lima nka a magakot ko tngo oka (ilat ko kapligt) na di nka pman khayata sa samporna a kakayat (ilat ko kapammgay) ka makaontod ka a kapanginginsoyaan a malalapis*” sa inipangndao niyan so manga kambilangataw ko kakan ago so kainom.

Sii ko manga kasiksaan: Na inisapar iyan so kabonoa ko babay ago so manga wata ago so manga loks ago so manga pandita o manga agama sii ko giikathidawa, datar oto a inisapar iyan so kakowaa a diyaman ko bankay odi na biyono, ago inisapar iyan so kandonsiyan.

Sa rk ankai a Tahsinat so manga phanarotop, ka datar o manga Sunnat ko kaplompio, ago so kibagakn ko kabatala ko manga galbk a kiyaphoonan sa soasoat ko Allāh [s.w.t] “*go di niyo pagilanga so manga galbk iyo*” sa initoro iyan a aya imbgay a sadaqah ko tamok na so mapiya on”*Go di niyo mbantaka so marata on a aya niyo ipzadqah a di niyo to howaan (opama ka sii rkano bgan) inonta bo a makaphipipidng kano ko karata iyan*” ago inisogo iyan a aya mapiya na so kisolnn ko sadqah ko kibganon ko mbganon.

So kaatora sankai a manga sosen: Giyankai a manga sosen na maaator, sa aya paganay ron na so *Dharuriyyat* a skaniyan i pakaasal, ka kagiya so kamapiyaan o agama ago so doniya na mapananagombalay ko kasiyapa sankoto a manga btad a lima, a o mabinasa na khabinasa so atoran o doniya na daa khaadn a kamapiyaan sa alongan a maori.

Na aya phakatondogon na so *Hajjiyyat*, sa so kaoyagoyag na di khada ko kada iyan, ogaid na khabaloy so kaoyagoyag a margn ago mapitl, na so kasiyapawon na khaankat iyan ko manga taw so manga rrgn, sa so kaoyagoyag na phakalbod a maoml, sa miniitong skaniyan a phanarotop ko *Dharuriyyat*.

Sa phakatalingoma so *Tahsinat* ko oriyen oto a skaniyan i phakabgay sa kapiya i bontal ko kaoyagoyag ago so katatarotop a skaniyan mambo na phanarotop sankoto a sosen a dow a sa kaporoan.

Sa gophoon mada so *Dharuri* odi na mabinasa na khada so matatago ko kababaan iyan a pd sa *Hajjiyyat* ago *Tahsiniyyat*, ka kagiya so kada o pakaasal odi na so kabinasa niyan na phakatonay ko kakhada o sapak odi na so kakhabinasa niyan, ka kagiya siran a dow a ko kiphapantagn iran ko *Dharuri* na sii ko pangkatan a sipat ko sisipatanon, na so kada o sisipatan na maphakada iyan so sipat iyan, sa odi maadn so pakaasal o kitas na di khaadn so katarotopa on, na odi maadn so pakaasal o kaphasa na di khaadn so kada o di ron katawi odi na so *grar* a matatago on, ogaid na di khipatoray ko kada o *Hajjiyyat* ago so *Tahsiniyyat* so kakhada o *Dharuriyyat* ogaid na khaadn a kakokorangan.

Sabap san na khaadn so manga kokoman a piyakay o kitab ko kasiyapa ko *Dharuriyyat* a skaniyan i di mipndarayinon ko manga kokoman na aya phakatondogon na so manga kokoman a somosogo ko *Hajjiyyat* ka kagiya phanarotopon, oriyen iyan na makatondogon so manga kokoman a *Tahsiniyyat*.

Sii sankai a pakaasal na inipaliyogat ko piyaliyogatan so manga simba ago so manga paliyogat a adn a matatago-on a margn sa siyap ko agama, sa dawon siyapa so kapakadaa ko margn ka kagiya so karna ko margn na btad a *Hajjiyyat* na so kasiyapa ko agama na btad a *Dharuriyyat* na maphakalbi skaniyan.

Sa piyakay so kakan sa miyatay a da masombali ko masa a kamotowan, ka kagiya so kinisaprn ko kakanawon na btad a *Tahsiniyyat* na so kaoyaga ko ginawa ago so karna ko kabinasa niyan na btad a *Dharuriyyat* na phakalbin, sa piyakay so kasawa-i ko awrat ko masa a kapamolong sabap ko kamotowan na so kasapngi ko awrat na *Tahsinat* na so kabolongi ko sakit o lawas na *Dharuriyyat* na maphakalbi.

Sa piyakay so kibagakn ko abdas ago so kaphaygo amay ka so kaosara ko ig na phakamorala ka kagiya so kapagabdas ago so kaphayigo na btad a *Tahsiniyyat* na so kasiyapa ko lawas na *Dharuriyyat*. Sa piyakay so kazambayang ko talikhodan o Imam a salimbot a rakhs o ka-ada o kawontol ka kagiya so kapakatindg o Jamaah (katitimo) na tanda a pd ko manga tanda o Agama, sa so kawontol na phanarotopon.

Sa piyakay so kaphasaa ko tamok a adn a matatago on a di ron katawi a maito ka kagiya so kisaparnon na phanarotop ko kapasadan, na o saratnon so kada o *grar* sa mamantk na khaoln iyan so pinto o kaphasa-i a skaniyan na *Dharuriyyat* odi na *Hajjiyyat*.

Go piyakay ko pkhasakit a kazambayang iyan a moontod odi na sii ko diyanka a kapaparo niyan sa makaphanginsarat ka kagiya so katarotopa ko manga rokon iyan na phanarotop ko *Dahruriyyat* iyan, na amay ka so katonaya ko *Dharuriyyat* na phakatonay ko kibagakn ko Sambayang na di mipnggolalan ka an di khada so katonaya ko Sambayang.

Khayimolngan sii: a giyankanan a pakaasal na so kapnggolalan iyan ko tlo sosen na pnggolalan pn sii ko manga *Dharuriyyat* ka kna o ba siran isaisa i pangkatan.

Sa so kasiyapa ko agama na maona a di so kasiyapa ko ginawa, na so kasiyapa ko ginawa na maona adi so kasiyapa ko akal ago so tamok sa giyanan i atoran iyan ko masa a kapakazopaka iran, sa o makazopaka so dow a *Dharuriyyat* na aya khakowa na so mabagr on sa khibagak so mababa on i pangkatan.

Phoon sii na inipaliyogat so Jihad a siyap ko kaadn o Agama apiya pn madadalmon so kakhada o odi na kaphatay o manga ginawa, ka kagiya so kasiyapa ko Agama na maporo a di so kasisiyapa ko ginawa. Sa piyakay so kayinom sa pakabrg ko taw a initglon sa siyap ko ginawa niyan ka so kasiyapa ko ginawa na maona a di so kasiyapa ko akal. Sa piyakay so kabinasaa ko manga tamok o salakaw amay ka itgl ko taw sa odi niyan binasaa na khasokar skaniyan ka kagiya so kasiyapa ko kaoyagoyag na maona a di so kasiyapa ko tamok.

Manga oripn o Allāh, giyanan i bandingan a piyamosay tano a amay ka ilayin na malo dn miyakadlm so manga kokoman iyan ogaid na myakaoma ko oriyan o kinibolog tano dn ko maolad a blangan ko gii tano kapaganada sanko-i a Agama sa mala dn a miyasabot tano ron, Omiyog so Allāh [s.w.t].

Manga oripn o Allāh, pangnin tano ko Allāh [s.w.t] a balowin tano niyan a pd ko manga taw a pphamakin'gn iran so katharo na phagonotan iran so lbi ron a mapiya.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādĵā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli djambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.

DOWAA KO IKA DOWAA KHUTBAH

Manga oripn o Allāh, mangndod tano ko **Allāh** ago magapas tano ron sa mamangni tano ron sa rila.

Ya **Allāh**, mapapadalm kami imanto sa ngkai a walay ngka sa pantag sa giiami rka kazoasoata na rilai kami ngka ago rila ingka so manga loks ami ago rila ingka so kadandan o manga muslim so miyamatay kiran ago so oyagoyag kiran,

Ya **Allāh**, pakabagr angka so paratiyaya mi rka ago ompiya ngka so btad ami sa baloy angka so imanto ami a mapiya a di so kagai ami, na so mapita ami na mapiya a di so imanto ami,

Ya **Allāh**, kalimoon ka mingka ago lindinga kami ngka sa awata kamingka ko manga sakit ago piya angka so pphangasakit rkami, ago pakabayad angka so makambabayadan rkami, na pakakhawasa angka so manga mrmr rkami, na pakandiyakat angka so manga kawasa rkami, na timo angka so kasasagomparak ami, na bagr angka so malobay rkami, na ayon ingka so manga dato ami sa aya manggalbk iran na so kamapiyaan ami ago so Islam,

Ya **Allāh**, pakadaag angka so ronda o **Islam** sa madaag ami so manga ridoay o agama ngka sa tatap angka so manga palo ami sa maydan ago bgan ka rkami a limo a makapagintaw kami ko agama ngka ago mapakatindg ami so parinta Islamiyyah ko manga poso ami a go sii ko manga ingd ami.

Ya **Allāh**, tabangi kami ngka ko kaptadmi ami rka ago so kapiya o kapzimbaami rka, Ya Allah, pakiilayin ka rkami so bnar na dograan ka rkami so kaonoti ami ron, na pakikilalan ka rkami so batal, na dograan ka rkami so kapanangilai ami ron.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Ya **Allāh**, bgi kami ngka ko doniya sa mapiya ago sii ko akhirat sa mapiya ago lindinga kami ngka ko siksa ko naraka.

Ya **Allāh**, kalimoon ka so Nabi ami a Muhammad ago so manga pamiliya niyan ago so manga sahabah niyan sa kalangolangan iran, wal hamdulillahi rabbil alamin.

Aqimus salah.....